

UZASADNIENIE

W dniu 01 sierpnia 2016 r. o godzinie 17:00 na drodze publicznej nr (...) w miejscowości P., oskarżony P. Z. został zatrzymany przez funkcjonariuszy Policji do kontroli drogowej w trakcie prowadzenia motoroweru marki R. o numerze rejestracyjnym (...). Podczas kontroli P. Z. poddano badaniu na obecność alkoholu w wydychanym powietrzu, które przeprowadzono o godzinie 17:08 za pomocą urządzenia elektronicznego A.S.(...) wersja (...) nr seryjny (...), z wynikiem 1,33 mg/l. Następnie oskarżony został przewieziony do Komendy Powiatowej Policji w W., gdzie ponownie poddano go badaniu mającemu ustalić stan jego trzeźwości. O godzinie 17:26 i 17:28 urządzenie A. (...) nr (...) 146/93 dwukrotnie wykazało u oskarżonego zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu o wartości 1,27mg/l.

dowody: - protokół z przebiegu badania trzeźwości oskarżonego urządzeniem elektronicznym A.(...) wraz ze świadectwem wzorcowania urządzenia (k.2-2v, k.3)

- protokół z przebiegu badania trzeźwości oskarżonego urządzeniem elektronicznym A. S.(...) wraz ze świadectwem wzorcowania (k. 4-4v, k.5-5v)

- wyjaśnienia oskarżonego k.16v-k.17, k.20, k.37-38)

Oskarżony ma 53 lata, posiada wykształcenie podstawowe i przyuczenie do zawodu brukarza, pracuje osiągając miesięczny dochód w wysokości 1.350 zł. Podejmuje także prace dorywcze, nie posiada żadnego majątku. Oskarżony jest osobą rozwiedzioną, żyje w konkubinacie, ma ośmioro dzieci w wieku od 14 do 28 lat, z których pięcioro wraz z konkubiną pozostaje na jego utrzymaniu, ciąży na nim obowiązek alimentacyjny w wysokości 400zł miesięcznie, był uprzednio karany za występki określony w art. 178a § 1 kk - na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie o sygn. akt II K 98/15, którym został skazany na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 1 roku tytułem próby, ponadto orzeczono wobec niego zobowiązanie do powstrzymania się od nadużywania alkoholu oraz środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat.

dowody: - dane o podejrzanym (k.6)

- informacja ze Starostwa Powiatowego w W. (k.7, k.12)

- informacja o osobie z Krajowego Rejestru Karnego (k.9)

- informacja z (...) (k.10)

- odpis wyroku SR w Wąbrzeźnie w sprawie II K 98/15 z dnia 28.08.2016r. (k.11)

- protokół przesłuchania oskarżonego (k.16-k.16v, k.20, k.37v)

Zarówno w trakcie przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego, jak i na rozprawie w dniu 27 września 2016 r. oskarżony P. Z. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że w dniu zatrzymania spożywał alkohol w postaci kilku piw. (k.17, k.20, k.37v)

Wyjaśnienia oskarżonego Sąd uznał za wiarygodne. Okoliczność spożywania przez oskarżonego alkoholu w dniu zdarzenia znajduje potwierdzenie w protokołach badań przeprowadzonych na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu. Uprzednia karalność oskarżonego została ustalona w oparciu o informację z Krajowego Rejestru Karnego oraz odpis wyroku.

Sąd dał wiarę przeprowadzonym w sprawie dowodom z dokumentów, ponieważ zostały pozyskane, sporządzone i przeprowadzone zgodnie z wymogami procedury karnej, a strony postępowania nie kwestionowały ich rzetelności i prawidłowości.

Przestępstwo z art. 178a§1 kk popełnia ten, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym.

Przez prowadzenie pojazdu należy rozumieć spełnianie jakichkolwiek czynności związanych bezpośrednio z ruchem danego pojazdu, każdą czynność wpływającą bezpośrednio na ruch pojazdu, w szczególności rozstrzygająca o kierunku i prędkości jazdy. Prowadzenie pojazdu to wprawianie w ruch pojazdu, kierowanie nim, sterowanie, nadawanie prędkości i hamowanie w sposób zgodny z konstrukcją pojazdu. (vide: K. Buchała, Przestępstwa drogowe popełnione w stanie nietrzeźwości (I), Nowe Prawo 1960, nr 7-8, s. 992; S. Paweła, Kilka kwestii prawnych z zakresu nowej ustawy o zwalczaniu alkoholizmu, Nowe Prawo 1960, nr 12, s. 1642; J. Sawicki, Karalne stany nietrzeźwości. Na marginesie ustawy antyalkoholowej z 1959 r., Państwo i Prawo 1960, nr 4-5, s. 651, Zakamycze; A. Marek, Komentarz do art. 178a kk [w:] A. Marek, Kodeks karny. Komentarz, Lex 2010). Pojazdami mechanicznymi są pojazdy zaopatrzone w poruszający je silnik, jak również pojazdy szynowe zasilane z trakcji elektrycznej. Pojazdem mechanicznym jest także motorower (vide: uchwała SN z dnia 12.05.1993 r., I KZP 9/93, OSNKW 1993, nr 5-6, poz. 27, Lex nr 20582).

Zachowanie oskarżonego polegało na prowadzeniu pojazdu mechanicznego, ponieważ miał on możliwość nadawania kierunku i prędkości motorowerowi marki R. o nr rej. (...).

Ruchem lądowym jest ruch odbywający się na drogach publicznych, w strefach zamieszkania, jak również w miejscach dostępnych dla powszechnego użytku. Nie może budzić wątpliwości, iż oskarżony prowadził pojazd w ruchu lądowym, skoro do zdarzenia doszło w miejscowości P. na drodze publicznej nr (...).

Zgodnie z art. 115 § 16 kk, stan nietrzeźwości zachodzi, gdy:

- zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość,
- zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość.

W sytuacji, gdy w dniu zdarzenia ilość alkoholu w wydychanym przez oskarżonego powietrzu, wskazana przy użyciu A.(...) (...) nr 146/93, o godzinie 17:26 wynosiła 1,27 mg/l, jego stan należy zakwalifikować, jako stan nietrzeźwości.

Przestępstwo z art. 178a§1 kk ma charakter typu abstrakcyjnego narażenia na niebezpieczeństwo. Dla jego dokonania nie jest niezbędne nastąpienie skutku. Sam fakt prowadzenia pojazdu w takim stanie pociąga za sobą odpowiedzialność z tego przepisu, chociażby pojazd był prowadzony prawidłowo i nie spowodował konkretnego niebezpieczeństwa (vide: wyrok SN z 24.11.1960r., V K 556/60, Sł. MO 1961, nr 1, s. 190; wyrok SN z 10.03.1964r., IV K 1296/61, OSNKW 1964, nr 10, poz. 152).

W zakresie strony podmiotowej, przestępstwo z art. 178a § 1 kk może zostać popełnione jedynie umyślnie, a zatem niezbędne jest występowanie po stronie sprawcy świadomości realizacji wszystkich znamion, w tym znajdowania się w stanie nietrzeźwości. Nie oznacza to jednak wymogu uświadamiania sobie przez sprawcę wysokości stężenia alkoholu w organizmie, wystarczy obiektywna postrzegalność stanu nietrzeźwości.

Oceniając zachowanie oskarżonego, Sąd doszedł do przekonania, że czyn ten uznać należy za zawiniony. P. Z. jest osobą dorosłą, rozumiejącą podstawowe zasady etyczno-moralne oraz posiadającą określone doświadczenie życiowe, dlatego, jeżeli prowadził pojazd mechaniczny po uprzednim spożyciu alkoholu, musiał zdawać sobie sprawę ze znajdowania się w stanie nietrzeźwości. Kwestia karalności tego rodzaju zachowań jest powszechnie znana, ponadto oskarżony był już w przeszłości skazany za przestępstwo z art. 178a § 1 kk.

Ustawodawca w przepisie art. 178a § 4 kk zawarł kwalifikowany typ przestępstwa z art. 178a § 1 kk, którego jednym z alternatywnie określonych znamion uzasadniających surowszą reakcję prawnokarną jest fakt uprzedniego prawomocnego skazania za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości.

Ponieważ oskarżony P. Z. w dniu 01 sierpnia 2016r. kierował motorowerem po drodze publicznej znajdując się w stanie nietrzeźwości, będąc uprzednio prawomocnie skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 28 sierpnia 2015r., sygn. akt II K 98/15 za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, które to skazanie w dacie orzekania w niniejszej sprawie nie uległo zatarciu, należy stwierdzić, że dopuścił się on przestępstwa z art. 178a § 1 i 4 kk.

Uznając oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu przestępstwa, na podstawie art. 178a § 4 kk w zw. z art. 37a kk i art. 34 § 1a pkt 1 kk Sąd wymierzył P. Z. karę 1 roku ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym (pkt 1 wyroku) oraz na zobowiązaniu do wykonywania pracy zarobkowej i powstrzymaniu się od nadużywania alkoholu – w oparciu o art. 72 § 1 pkt 4 i 5 kk w zw. z art. 34 § 3 kk (pkt 2 wyroku).

Podstawę wymiaru kary stanowił przepis art. 37a kk pozwalający Sądowi, w przypadku przestępstwa zagrożonego karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, na orzeczenie grzywny lub kary ograniczenia wolności, o której mowa w art. 34 § 1a pkt 1, 2 lub 4 kk, zamiast kary pozbawienia wolności. Ponieważ występki z art. 178a § 1 i 4 kk jest zagrożony karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5, w niniejszej sprawie istniała możliwość zastosowania art. 37a kk.

Decydując się na odstępnie od orzeczenia w stosunku do oskarżonego kary pozbawienia wolności, Sąd miał na uwadze, iż w dniu 01 lipca 2015r. weszła w życie nowelizacja kodeksu karnego, która zasadniczo zmieniła filozofię karania, dając bezwzględny prymat karom grzywny i ograniczenia wolności, zaś karę pozbawienia wolności ustawodawca potraktował jako ultima ratio. Służy temu rozbudowany system przepisów pozwalających na orzekanie kar alternatywnych wobec pozbawienia wolności. Jak podkreślono w uzasadnieniu projektu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.396), art. 37a kk zawiera „dyrektywę sądowego wymiaru kary, która skłania sądy do orzekania zamiast kary pozbawienia wolności kar wolnościowych”. Przepis ten stanowi wyraz nowej polityki karnej i zmierza do ograniczenia stosowania kary pozbawienia wolności zarówno w postaci bezwzględnej, jak i z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (vide: A.Grześkowiak (w:) Kodeks karny. Komentarz, red. A. Grześkowiak, K. Wiak, Warszawa 2015, s. 321.)

Sąd wymierzając karę z zastosowaniem art. 37a kk miał również na względzie brzmienie art. 69 § 1 i 4 kk. Nie ma bowiem wątpliwości, że popełnienie czynu z art. 178a § 1 i 4 kk skutkuje obowiązkiem orzeczenia kary pozbawienia wolności, a w świetle art. 69 § 1 i 4 kk wykonanie tej kary nie może być warunkowo zawieszona. W tej sytuacji, zdaniem sądu orzekającego w niniejszej sprawie, sankcja karna za czyn z art. 178a § 1 i 4 kk, którego dopuścił się oskarżony byłaby zbyt surowa i niewspółmierna do popełnionego czynu i nie spełniłaby, a wręcz byłaby sprzeczna z treścią art. 53 kk, nie pozostawiając sądowi orzekającemu żadnej swobody w ocenie przesłanek mających wpływ na karę. Oskarżony przypisanego mu czynu dopuścił się bowiem prowadząc pojazd mechaniczny w postaci motoroweru, który sam w sobie nie stanowi większego zagrożenia dla innych uczestników ruchu drogowego, a bardziej stwarza zagrożenie dla samego prowadzącego taki pojazd.. Nadto czyn przypisany oskarżonemu został popełniony na wiejskiej, rzadko uczęszczanej drodze, o bardzo małym natężeniu ruchu. Oskarżony pracuje, utrzymując liczną, wielodzietną rodzinę, ciąży na nim obowiązek alimentacyjny. Umieszczenie w takiej sytuacji oskarżonego w zakładzie karnym byłoby, zdaniem sądu, nieracjonalne, niepotrzebne a wręcz szkodliwe. Sąd nie podziela stanowiska, że kara bezwzględnego pozbawienia wolności, dla sprawcy ponownie skazanego za przestępstwo z art. 178a kk, jest w odczuciu społecznym karą spełniającą zwykle poczucie sprawiedliwości.

Kara ograniczenia wolności stanowi karę pośrednią pomiędzy grzywną i niewysoką karą pozbawienia wolności. Sąd miał świadomość uprzedniej karalności oskarżonego, lecz nie uznał go za osobę znacznie zdemoralizowaną, w stosunku do której byłoby wskazane orzeczenie kary bezwzględnej pozbawienia wolności, o którą wnioskował

prokurator. Poza tym wskazać należy, że stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu mało, co pozwala na przyjęcie, iż nie był on spożywany bezpośrednio przed jazdą.

Wymierzając oskarżonemu karę do okoliczności obciążających Sąd zaliczył uprzednią karalność, popełnienie przestępstwa w okresie próby oraz znaczną społeczną szkodliwość czynu. Przedmiotem ochrony art. 178a § 1 kk są życie, zdrowie i mienie. Kierowanie pojazdem mechanicznym przez sprawcę znajdującego się w stanie nietrzeźwości narusza podstawową zasadę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ponieważ osoba taka posiada ograniczoną możliwość podejmowania decyzji i właściwych reakcji do sytuacji panujących na drodze. Nie ma także żadnych powodów, aby cokolwiek usprawiedliwiać motyw i pobudki jego działania, bowiem do popełnienia przestępstwa nie skłoniła go żadna uzasadniona życiowo okoliczność. Należy przyjąć, iż oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim, ponieważ miał pełną świadomość kierowania motorowerem pod wpływem alkoholu, skoro wcześniej go spożywał. Na ocenę stopnia społecznej szkodliwości miał także wpływ stosunkowo wysoki stopień intoksykacji alkoholowej o wartości 2,667 ‰.

Jako okoliczność łagodzącą Sąd potraktował przyznanie się oskarżonego do popełnienia zarzucanego czynu, którego jednak nie należało przeceniać, z uwagi na obciążający go materiał dowodowy, a także wyrażenie żalu. Nadto okoliczności sprawy wskazywały, iż oskarżony podróżował samotnie i poruszał się po drodze o małym natężeniu ruchu.

W świetle powyższego Sąd przyjął, że orzeczona kara jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu, nie przekracza stopnia winy, a także czyni zadość celom w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej, stanowiąc wystarczającą sankcję prawnokarną dla oskarżonego, pozwalającą na uświadomienie mu naganności postępowania i wdrożenie do przestrzegania norm powszechnie obowiązujących.

Ponieważ w niniejszej sprawie nie zachodził wyjątkowy wypadek uzasadniony szczególnymi okolicznościami, po myśli art. 42 § 3 kk Sąd orzekł w pkt 3 wyroku w stosunku do oskarżonego obligatoryjny środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

W pkt 4 wyroku, zgodnie z treścią art. 43a § 2 kk, zostało zawarte orzeczenie o obligatoryjnym świadczeniu pieniężnym na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, które Sąd przyjął w minimalnej kwocie 10.000 zł.

Mając na uwadze trudną sytuację materialną P. Z., który posiada na utrzymaniu konkubinę oraz pięcioro dzieci i utrzymuje się jedynie z niewysokich dochodów, w pkt 5 wyroku Sąd zwolnił go od opłaty i kosztów postępowania w sprawie, którymi obciążył Skarb Państwa.